

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СССР ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 217 (20. 784) 1990 йил 22 сентябрь, шанба Баҳоси 3 тийин.

«ХОСИП-90»

ЎЛКА МУНАВВАР, ТУРМУШ ФАРОВОН ПАХТАДАН

АЗИЗ ҚИШЛОҚ МЕХНАТКАШЛАРИ!
● Дақиқаси олтинга тенг кунлар беҳуда ўтмасин. Теримда суръат ва сифатни оширинг. Техника мададкорингиз, забардаст қанотингиздир.
● Пахта пунктлари юксак ва аниқ маром билан ишласин. Маҳсулот сифатини белгилашда виждон мезон бўлса, деҳқоннинг кўнгли чўкмагай.

ҚИШЛОҚ ИШБОШИЛАРИ, МУТАСАДДИ ЎРТОҚЛАР!
● Сизнинг далдангиз, бир оғиз ширин сўзингиз, деҳқоннинг кайфиятини кўтарди, ғайратига-ғайрат, меҳнатига баракат қўшади. Унинг туриш-турмушидан, қозон-товоғидан бохабар бўлиш сизга ҳам қарз, ҳам фарз.
● Қуз ҳисоб сўрайди: ҳосилингиз саранжомми, кўнглингиз тўқми?

МЕХНАТИНГИЗ САМАРАЛИ, ХИРМОНИНГИЗ БАРАКАЛИ БЎЛСИН!

● БИР МИЛЛИОН ТОННА ПАХТА ТАЙЁР!

Жумҳурият Давлат статистика комитетининг бу хабари Ўзбекистоннинг бутун аҳолисини қувонтиради: 22 сентябргача давлат хирмонига бир миллион тоннадан кўпроқ пахта тоширилди.

ХИРМОНИНГИЗГА БАРАКА!

Пахтакорлар ҳосилини илгари ҳеч қачон бундай тез суръатлар билан йиғиб-териб олмаган эдилар. Бу йилги ғоят қўлай об-ҳаво шароити таъсир қилди, албатта. Лекин об-ҳаво бундан ҳам қўлайроқ келган йилларда ҳосилини йиғиб-териб олиш қийин бўлганини, узоқ давом этганини, пахтанинг аначagina қисми нобуд бўлганини кўрганмиз. Ҳўш, гап нимада? Гап шундаки, ҳозир пахтакорларнинг ишини бошқаришнинг буйруқбозлик усуллари ўрнига янги иқтисодий усуллар жорий этилган, улар ўзларини чинакам хўжайин деб ҳис эта бошладилар.

Ижара, онла ва бригада пудрати ҳозирги қишлоқ қиёфасини ўзгартириб юборди. «Юқоридан» кўрсатма билан ишлашга ўрганиб қолган заҳматкаш, ёлланма ходимлар эмас, балки ўз қадрини биладиган ташаббускор ва мустақил кишилар яқин-яқинларгача биз ҳам орзу қилмаган ишларни рўёбга чиқардилар.

Теримчилар ҳамда «зангори кема» механизаторлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг яна оширилганлиги терим суръатига ижобий таъсир қилди. Жумҳурият ҳукуматининг қарорига биноан теримчиларнинг қўлда терган ҳар бир килограмм пахтасига

25 тийиндан, механизаторларга машинада терилган ҳар бир тонна пахта учун 10 сўмдан тўланмоқда. Юзлаб плакатлар ва шiorларга, даъватлар ҳамда дўқ-пўписаларга қараганда моддий омиллар яхшироқ иш бермоқда.

Хоразм, Фарғона, Сурхондарё, Андижон ва бошқа бир қанча вилоятларнинг, Қорақалпоғистон АССРнинг пахтакорлари дастлабки муваффақиятга катта ҳисса қўшдилар. Улар об-ҳавонинг қўлай келаётганлигидан фойдаланиб, ҳар кун йиллик топириқнинг 3-4 фоизи миқдорда пахта тайёрламоқдалар.

Дастлабки миллион тонна жуда қисқа муддатда териб олинди. Энди терим суръати тагин ҳам ошиши мумкин. Чунки пахта териш машиналари оммавий равишда иш бошламоқда.

Бу йил жумҳурият пахтакорлари беш миллион тонна пахтани териб олиш учун барча имкониятга эга. Унинг кўп қисmini юқори навларга топириш мумкин. Бу эса пахтакорларга катта даромад келтиради, натижада Ўзбекистон бутун аҳолисининг турмуш шароити яхшиланади, колхозлар ва совхозлар посёлкалари чирой очади.

Норин районидagi «Ғалаба» колхозини аъзолари жорий йилда 874 гектар майдонда деҳқончилик қилишиб, гектаридан 35 центнердан ҳосил олишни режалаштирганлар. Улар жами пахтанинг 80 фоизини техникалар билан териб олишмоқчи. 4. бригада механизатори Мухторали Пулатов ҳам ўз агрегатини мавсумга тайёрлаб қўйган эди. Унинг иккити йиғим-терим даврида 150 тонна пахтани ўз машинаси бункеридан тўқиб.

Шонра Абдурахмонова эса Бағдод районидagi «Пахтакор» колхозинида ишлайди. У ҳар йили йиғим-теримда актив қатнашиб келади. Айни кунларда чевар теримчи кунига 180-200 килограммдан пахта териб хирмонга тўқмоқда.

Суратларда: 1. М. Пулатов. 2. Ш. Абдурахмонова.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ суратлари.

НАВБАТ—МАЖБУРИЯТГА

● Пахтакорларимиз ҳаётда муҳим палла — терим тобора авж олаётир. Йиғим-теримга эрта киришган жонлардан тахриратимизга тинимсиз қўнғироқлар бўлмоқда: «План бажарилди, эндиги навбат — мажбуриятга» «Механизаторлар маррага етиб келишди... Бундай хўш-хабарлар кўп. Мана, уларнинг бир нечаси.

Элликқалъа районидagi «Ўзбекистон Компартияси 50 йилгидан» давлат хўжалигидан Ш. Нурибеков бошлиқ бригада пахтакорлари маррага етишди. — Телефонда хабар қилди район партия комитети ходими Р. РАЖАБОВ. — 43 гектар майдондан 110 тонна хом ашё йиғиштириб олинди. Ҳосилининг асосий қисми техника ёрдамида терилди. Механизатор Худойберганди Эрзазаров бу ютуққа салмоқли ҳисса қўшди. Далада ҳали ҳосил кўп. Терим давом этапти.

Айни кунларда хўжаликда терим қилгани. Кунига топириққа нисбатан 5—6 фоиз миқдорда пахта тайёрланмоқда. Мавжуд 30 та пахта териш машинаси юксак унум билан ишлатилмоқда. Мурод Оқназаров, Тўрабой Кенжаев, Дилором Хусанова каби механизаторлар мусобақада илгорилик қилишпти.

Қўйидаги хабар олотлик Рустам ОЧИЛОВдан олинди. — Техникага тайинган «Олот» совхоз деҳқонлари машина терими режасини бажаришди. 363 тонна пахта «зангори кема»лар бундан кўнгли тўқилди. Дастлабки ютуққа Исроил Сулфиров, Сафар Курбанов, Дурдубой Жўраев каби механизаторлар муносиб улуш қўшди. Хўжалик эрта-инди йиллик топириқни удалаш арафасида.

Телефонда Р. ШОДИЕВ навбатчилик қилди.

— Карл Маркс номли совхознинг Нўмонжон Сурибоев етакчилиги қилаётган бригада аъзолари зиммадаги режани бажаришди. Гектаридан 23 центнер ҳосил олинди, қабул пунктларига 104 тонна «оқ олтин» топирилди. Теримчилардан М. Абдусаматова, Н. Тошпўлатова, механизаторлардан Ҳ. Файзиев ва М. Ёўлдошевлар барчадан кўп пахта териб хирмонга барака киритишди.

Бу ахборотни Андижон район пахта штаби раиси муовини Олимжон Комилов етказди.

Телефонда Р. ШОДИЕВ навбатчилик қилди.

ИККИ КУНДА

● Ижара усулида ишлаб 30 гектар майдонда пахтадан юқори ҳосил еттиштирдик.

Йиғим-теримга ушшоққилик билан киришчилик марра эгалланди. Гектаридан 25 центнердан, жами 75 тонна юқори сифатли хом ашё қабул пунктга етказиб берилди.

Режа икки кунда удаланди. Шунга қарамай йиғим-теримни давом эттирилди. Яна камиди 25 тонна пахта сотиб, ялли хирмонини 100 тоннага етказмоқчимиз.

Н. ВОЗОРОВ, Нишон районидagi Чўли Бегимқулов номли 9-совхоз бригада бошлиғи.

вич — «Шуқуҳли қарвон» ва «Нотинч Хуросон» шеърли романлари учун.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги томонидан тақдим этилган.

Шодиёв Эргашали Шодиёвич — «Алишер Навоий форс-тожик адабиётида» мавзудagi китоблари учун.

Тожикистон ССР Халқ таълими вазирлиги томонидан тақдим этилган.

МУЗИКА ВА КОНЦЕРТ — ИЖРОЧИЛИК ФАОЛИЯТИ СОҲАСИДА

Жўраев Шерали — сўнгги йиллардаги концерт-ижрочилик фаолияти учун.

В. И. Ленин номидagi Тошкент давлат дорилфунуни, Ўзбекистон ССР Композиторлар уюшмаси томонидан тақдим этилган.

ТАСВИРИЙ САНАЪТ, МЕЪМОРЧИЛИК ВА САНАЪТШУНОСЛИК СОҲАСИДА

Сутягин Сергей Михайлович — бош меъмор, иш раҳбари; Жалолов Баҳодир Фазлиддинович — расмчи; Мўйинов Саманжон — халқ устаси; Фозилов Мурод Юнусович — меъмор.

Қўқон шаҳрида қурилган маданият-томоша бинолари мажмуаси учун.

Ўзбекистон ССР Меъморлар уюшмаси томонидан тақдим этилган.

Асқаров Шукур Жўраевич — «Минтақа-макон-шаҳар» монографияси учун.

Ўзбекистон ССР Меъморлар уюшмаси томонидан тақдим этилган.

● СССР ОЛИЙ СОВЕТИ КОМИТЕТЛАРИ ВА КОМИССИЯЛАРИДА

МАДАНИЯТИМИЗ ОМОН ҚОЛАРМИКАН?

СССРда ва хорижий мамлакатларда машҳур бўлган маданият арбоблари, бастакорлар, рассомлар, киночилар ҳаммамизни тўқилантираётган мавзу — Совет Иттифоқи ва халқимиз мадакياتи амалга оширилаётган эркин бозор шароитида қандай ривожланаркин, деган мавзунини муҳокама қилишда қатнашдилар.

19 сентябрь кунин СССР Олий Советининг маданият, тил, миллий ва байналмилал аъёналарини ривожлантириш, тарихий меросни сақлаш маселалари комиссиясида бўлиб ўтган оғир сўхбат бозор иқтисодиётига ўтишнинг бизга маълум ўша иккита дастурини таҳлил этиш доирасида борди.

Ўткир, манфаватдорлик билан бўлган мунозарада СССР халқ депутатлари — «Еш юз кун» дастурининг тарафдорлари ҳам, Иттифоқ ҳукумати ишлаб чиққан бозорга ўтиш лойиҳасининг мухлислари ҳам қатнашдилар. Кўпгина маселалар қизгин мунозараларга сабаб бўлди, масалан, барча миллиятларнинг ўзига хос томонларини ҳисобга олиб, маданият эҳтиёжлари учун сарф-харажатларга маблағ ажратилмаётганда Иттифоқ ва жумҳурият бозор ҳаракатларини қандай қилиб ўзаро тенглаштириш мумкин? — деган масала юзасидан қизгин бахслар бўлди. «Маданият Иттифоқ мулки бўлиши керакми ёки у жумҳуриятларга берилиши лозимми», Козогистон ССР Бастакорлар уюшмаси бошқарувининг биринчи котиби Е. Рахматиев киноя билан шундай савол берди. Муҳокама қатнашчилари совет маданияти ва санъати ҳозир тўқнаш келаётган қийинчиликлар ҳақида гапирдилар. Кинорежиссёр Р. Биков бугунги мавжуд иқтисодий омилларнинг тақомиллашмаганини хусусида гапирар экан, «киностудияларни кооперативлар сотиб олганлигидан, бу ишда студияларнинг раҳбарлари қатнашганлигидан» н олиб гапирди. Унинг фикрича, ишнинг мавжуд бу шакли ижодий жараёнга, айниқса болалар киносига кўпинча зарар етказмоқда.

Депутатларнинг кўпчилиги академик С. Шаталин раҳбарлигидаги гуруҳ таклиф этган бозор иқтисодиётига ўтиш дастурининг асосий йўналишларини қўллаб-қувватлаб гапирди. Комиссия раисининг ўринбосари С. Шуваловнинг фикрига қараганда, уларда «маданият маселаси услубан аниқ тўғри ажратиб талқин этилган».

Комиссия расмчи В. Стельмашовни олга сурган маданият тўғрисидаги қонуни лойиҳаси муҳокамасини бошлашга қарор қилди. Ушбу қонуни лойиҳаси Белоруссия ССРда шу жумҳурият учун ишлаб чиқилган эди.

С. СРПНИКОВ, ТАССнинг парламентдаги мухбири.

НАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯ КЕНГАШИНING МАЖЛИСИ

21 сентябрь кунин Тошкентда Ўзбекистон ССР насаба уюшмалари федерацияси Кенгашнинг биринчи мажлиси бўлди. Мажлис қатнашчилари ана шу жамоат ташкилотининг Устави ва Дастури лойиҳаларини тайёрлаётган комиссияни таъдиқладилар.

Насаба уюшмалари федерацияси Кенгаши раисининг ўринбосарлари сайланди. Мажлисда Ўзбекистон ССР насаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Б. А. Алламурадов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

Дунё овози

СОФИЯ. Болгария пойтахтида Варшава Шартномаси қатнашчилари бўлган давлатлар ҳукуматлари вакилларининг муваққат комиссияси мажлиси ниятсизга етди. БТА агентлигининг хабар қилишича, болгар делегациясининг вакили Нейчо Нейчев кенгаш натижаларига ижобий баҳо берди. У мажлис амалий руҳда ўтганлигини ва унинг барча қатнашчилари мавжуд муаммоларини ҳал этишга интиланликларини таъкидлади.

БЕЛГРАД. Косоводаги албан аҳолисининг қўнғилигини бирлаштириб турган барча гуруҳлар ва ташкилотларнинг раҳбарлари Европа парламентига ҳат юбордилар. Унда Косовонинг тарқатиб юборилган скупштинаси (парламенти) депутатларини ҳимоя қилиш ва ушбу мухтор ўлка муаммоларини ҳал этишга кўмаклашиш илтимоси қилинади.

ВАШИНГТОН. АҚШ давлат департаменти Ироқ ҳукуматининг мамлакатдаги Америка ва бошқа хорижий мамлакатлар маблағларидан фойдаланишни тўхтатиб қўйишга қарор қилганлигини қоралади.

Давлат департаменти расмий вакилиси Маргарет Тауэлтернинг айтишича, ироқликлар чет эл ҳукуматлари, муассасалари, компаниялари ва банкларининг Ироқдаги маблағ, мол-мулкларини мусофара қилиш ниятидадирлар. Ироқликларнинг фикрига қараганда улар «Ироққа қарши ўзларича қарор қабул қилганлар».

(ТАСС).

Спорт

● ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ ХХІ СПАРТАКИАДАСИ

МАЙДОН ЭГАЛАРИ ГОЛИБ

Нукусда кураш [Бухороча усули] бўйича мусобақалар майдон эгаларининг ажойиб ғалабаси билан якунланди. Ун вазнининг бештасида қорақалпоқ полвоини голиб чиқди. Иккинчи ўрин Хоразм, учинчи ўрин Сурхондарё командаларига насиб эди.

● ФУТБОЛ

ЖАВОБ УЙИНЛАРИ ОЛДИДАН

Европа китъаси совринларини учун мусобақалар катта йўлга чиқди. 1990 йилнинг кузига бошланган бахслар келаси йилнинг май ойида тугайди. Шу боис ҳар бир ўйин чарм тўп коллективининг тақдирини ҳал қилиши мумкин. Бу сафарги беллашуларда мамлакатимиздан беш команда иштирок этмоқда. Биринчи турнинг мусобақалари вакилларимиз учун муваффақиятли бўлди. Рақиблар дарвозасига

12 тўп киритилиб, ўз дарвозаларидан эса 5 тўп ўтказиб юборилди.

Европа чемпионлари соврини учун Москвадаги «Спартак» футболчилари Чехословакияда «Спартак» командасига қарши майдонга тушибди. Меҳмонлар дарвозасини икки бор аниқ нишонга олиб зафар кўчди.

Кубок эгалари кубоқининг 1/16 босқичида вакилимиз — Киевнинг динамовчилари ҳам меҳмонда ўйнадилар. Финляндиянинг «Куопио Паллосеура» командаси билан дурм [2:2] натижага эришилди.

Китъа чарм тўп уюшмаси соврини учуршувларида «Днепр» «Торпедо» ва «Черноморец» футболчилари тўп суринмоқда. Москва автозаводчилари [Швециянинг ГАИС клубини 4:1 ҳисобда] ва Одесса денгизчилари [Норвегиянинг «Русенборг» устидан 3:1 ҳисобда] ғалаба қозониб навбатдаги мусобақа олдидан мавқега эришдилар. Днепр петровск шаҳри футболчилари эса «Хартс» [Шотландия] билан учрашиб дурм билан [1:1] кинфояландилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВАЗИРЛАР КЕНГАШИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ, САНАЪТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДА НАВОЙЙ НОМЛИ ВА ҲАМЗА НОМЛИ ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ ҚЎМИТАСИДА

Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши ҳузуридаги Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасида Навоий номили ва Ҳамза номили Давлат мукофотлари қўмитаси 1991 йилги Навоий номили Давлат мукофотини олиш учун конкурс қўйидаги номзодлар тақдим этилганини маълум қилди:

АДАБИЁТ ВА АДАБИЁТШУНОСЛИК СОҲАСИДА

Абдулла Қодирий — Ўзбек совет адабиётини шакллантиришга қўшган улкан ҳиссаси ва ўзбек миллий романи мактабининг яратгани учун.

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар уюшмаси томонидан тақдим этилган (вафотидан сўнг).

Абдурахмон Фитрат — Ўзбек тарихий драма жанрини ривожлантиришдаги, реалистик адабий танқидчилик ҳамда адабиётшунослик мактабига асос солишдаги улкан хизматлари учун.

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар уюшмаси томонидан тақдим этилган (вафотидан сўнг).

Войқобулов Барот Тиллаев — Абдурахмон Фитрат — Ўзбек тарихий драма жанрини ривожлантиришдаги, реалистик адабий танқидчилик ҳамда адабиётшунослик мактабига асос солишдаги улкан хизматлари учун.

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар уюшмаси томонидан тақдим этилган (вафотидан сўнг).

Коммунист сўз сўрайди

ГАП — ҲАР КИМ ЎЗ ИШНИ БАЖАРИШДА

Ҳозир ҳарга борманг, КПСНинг тақдир, обрўси ҳақидаги баҳсга гувоҳ бўласиз. Дарҳақиқат, бу мавзу жамиятимизда рўй бераётган воқеалар ичида энг муҳимидир. Мен делегат сифатида партия XXVIII съездида иштирок этгач, бунга янада чуқурроқ ишонч ҳосил қилдим. Гарчи бир умр қишлоқда яшаб, меҳнат қилган бўлсам-да, сўбатдан, аниқроғи КПСНинг обрўси учун қурашдан четда тура олмайман. Чунки қалбимда туйганим — оддий ҳақиқат, яъни партия бизни ҳеч қачон ёмон йўлга бошламайди, деган тушунча ана шунга ундайди.

Жойлардаги учрашуларда одамлар «Сиз съезд ишидан розимисиз?», «Партия анжумани қарорларидан кўнглингиз тўлдими?» деб сўрашади. Очиги, бу саволларга ҳар бир делегат ўзича жавоб беради. Мулоҳазалар, фикрлар турлича бўлиши мумкин. Ҳусусан мен учун съезднинг энг кат-

та ютуғи бу — партиянинг бирлиги сақлаб қолинганидир. Муҳими анжуманда айтилган гаплардан, турли сиёсий гуруҳларнинг гояларидан, ҳаракатларидан ҳулоса чиқариб олиш керак. Мен оддий коммунист сифатида партиянинг етакчи сиёсий куч сифатидаги истиқболига ишонаман. Бундай ҳулоса жуда кўплаб сафдошларимнинг кўнглидан ўрин олган. Аммо фақат бир нарсани ҳайрон қилди. Нима учундир КПСНда илгарисидегидек жанговарлик, ҳозиржавоблик руҳи етишмай турибди. Жамиятда рўй бераётган воқеалар партия фаолиятидан илгарилар кетяпти. Ахир партия структурасидаги қисқартиришдан бундан 3—4 йил аввал амалга оширсак

бўлмасиди? Маҳкамачилик кайфиятини енгиш чораларини қўлланиш ҳам ўз қўлимизда эди-ку. Назаримда, айнан ана шундай мураккаб масалаларда сустан қилиш қилганлигимиз учун ҳам одамлар партиядан ҳақли равишда норози бўлмоқдалар.

Ҳозир демократик дастур тарafdорлари бўлган ишчилар ҳақ ўртасида олиб бораётган ташвиқот ва тарғибот ишларида ана шундай кайфиятларни рўқча қилиб, қандай бўлмасин, КПСНинг жамият сиёсий ва иқтисодий-иқтисодий ҳаётидаги ролини камситишга, умуман уни ана шу жаҳадлардан четлатишга уриномқдалар. Ваҳоланки, КПСНинг Дастурий баёоти

лойиҳаси ва съезддаги Сиёсий қарарлар қўллангани маълум бўлди. Ҳозир партия сифатида вужудга келган, ахвол учун сиёсий ва маънавий жиҳатдан маъсул эканлигини қайт қилинди. Айни вақтда ўтмиш авлодга ҳам, ҳозирги авлодга ҳам мансуб софидил коммунистлар шанига асоссиз тўнқалаётган айбларга қатъий қарши чиқиш зарурлиги ўтирилди. Лоақал Улуғ Ватан уруши даври ва урушдан кейинги тикланиш йилларида миллионларча коммунистлар фронтда ва яратувчилик бобида чинакам жасорат ва фидойилик намуналарини кўрсатганликларини бир қарра кўнгилдан ўтказишнинг ўзи қийодир.

Оддий коммунистлар ҳозир бошланғич партия ташкилотларининг роли ва мав-

қеини ошириш масаласи иккинчи бўлганлигини маълум қилмоқдалар. Эндиларда бошланғич ташкилот партиянинг асоси эканлиги амалда, қўндалик таъсирчан партиявий иш билан исботланмоғи зарур. Бунда партия аъзосининг қиёфаси, унинг чинакам виждонийлиги, софидиллиги, адолатпарварлиги ва ростгўйлиги муҳим роль ўйнайди. Ҳозирги вақтда ҳам одамлар коммунистларнинг юриш-туришини кузатадилар, уларнинг гап-сўзига қараб партия ҳақида ҳулоса чиқарадилар. Шунинг учун ҳам коммунист ҳар қандай шароитда ўзини кўрсата олиши керак. Бинобарин, номуносиб кишиларнинг партия сафидан чиқарилиши ҳам катта тарбиявий аҳа-

миятга эга. Чунки одамлар ҳар қандай мансаблараст, инсофсиз, номуносиб кишилар ҳам партия сафидан тура олмаслигига ишонч ҳосил қилсинлар.

Ҳа, ҳозир партияга сadoқатни, ҳурматни минбарлардаги чиройли нутқлар билан эмас, балки амалий меҳнат, чинакам фидойилик билан исботлайдиган вақт келди. Агар ҳар биримиз ўз ўринида ҳалол-покиза ишласак, партиянинг обрўини шунчалик мустаҳкам бўлади. Мисол учун энг асосий вазифамиз пахтачилик тараққиётига муносиб ҳисса қўйишда деб биламан. Мана 30 йилдирки, ана шу соҳада тер тукаман.

Жумҳурият партия ва ҳукумати белгиланган тадбирлар туфайли пахта майдонлари бирмунча қисқарди. Натижада биз кўндалик эҳтиёж учун зарур бўлган бошқа неъматлар ҳам етиштиряпмиз. Биргаданда биринчи марта 25 гектарда картошка, 34 гектарда ереңгоқ ва 22 гектар майдонда бугдой етиштирилди. Майдонларини 38 эвенога тақсимлаб бердик. Ҳозир пахта йиғим-терими қизғин борапти. Планини қисқа вақт ичида бажариш учун ҳамма маконийлар бор. Очиги, барча соҳада ҳосилмиз мўл, даромадимиз кўп бўлди. Демак, биз қанчалик оқилона иш тутсак, унумли, самарали меҳнат қилсак, эл олдидаги обрў-этиборимиз ҳам эрта беради.

Суюн ЭРТАШЕВ

Каттақўрғон районидagi Энгельс номи колхозининг бригада бошлиғи, КПСН XXVIII съезди делегати,

Бир қараганда, ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганига бир йил тўлгани байрамдек туюлади. Лекин бу рўстдан ҳам байрам деб ҳисобланадиган бўлса, у менда дарди ҳис-туғулар гирдобига кечяпти.

Биринчидан, бу тарихий Қонунни амалга ошириш жараёни масъул бўлган кўплаб аппаратчиларнинг лиҳозини қаршиликка дуч келди. Энг

Тил ҳақидаги Қонун — амалда

ЖОНБОЗЛИК КЎРСАТИШ ПАЛЛАСИ

ачинарлиси шундаки, ўз она тилини унутган, бу тилда ёзиш у ёнда турсин, ҳатто сўзлаша олмайдиган, тилини чумчуқ қўйган айрим ўзбекларнинг ўзлари катта идораларда ўтириб олиб, гов бўлмоқдалар.

Иккинчидан, мазкур Қонунни бажаришни назорат қиладиган органларнинг ўзи қонунбузарлик йўлига ўтиб олганига қандай баҳо бериш керак?

Учинчидан, кимки ўзбек тилини Қонундан талаблар асосида ҳаётга ижро қилиши қийинлашган бўлса, уларга турли тамгалар босилмоқда.

Тил ҳар бир миллатнинг олий неъматидир. Ҳатто унга давлат тили мақоми беришни ҳам узоқ муддат амалга ахлатишнинг ҳал қилди. Ўзбекистоннинг инқилоб жарчиси, Ҳамза Ҳакимзода Ниязий даъватларини мактабларда ўқиб-ўрганди. Афсуски, уларга ҳозир ҳам амал қилмаяпмиз. Шойр ёзганидек:

«Келди очилур чоғинг
Ўзгилгинг намоян қил»

Тўғри, биз бир қадар уйғондик. Бир қадар ўзимизни намоян ҳам қилдик. Лекин ўзгилгининг ҳали англаб олганимиз йўқ. Буларнинг барига бойликларимизни талон-торож қилиш, тилимизни тоғда қашоқлаштириш ҳисобига эришдик.

Бунга мисоллар бехисоб: Гулистондаги бозорга кираверишда пештоқда «Дехқон бозори» деган сўзларни кўриб дил қувонади. Бироқ шу ернинг ўзида «Фрукти», «Овощи» каби сўзлар оша тушган пашадек кўзга аяққол ташланган турибди. Такрор айтаман: бундай мисоллар бехисоб. Ота тилим, она заманимиздаги барча халқларнинг давлат тили ҳали

қаддини ростлаб олганича йўқ.

Бу ўринда рус тилининг мавзига пўтур етказмоқчи эмасмиз. Чунки бу тил тарғиботи ёки ташвиқотга муҳтож эмас. Уни бутун жаҳон халқлари ўрганипти. Уларнинг улуг гоялар атрофида жипслаштирилди. Шу боис Ш. Р. Рашидов рус тилини «биродарлик ва дўстлик тили» деб атаган ва бу бекиз эмас. Бу гап биз учун кўп йиллар давомида байроқ бўлди. Унинг остида яшадик. Бироқ тиллар тенглиги қондаларига амал қилмадик. Қайта қўриш ва ошқоралик ҳамда демократиялашди инқилобий жараён ҳамма камчиликларга ва иқтисодий адолат соҳасидаги сунъий томонларга барҳам беришни талаб қилиб қўйди. Шунинг учун ҳам вазият ўзгарибди. Лекин бунинг ўзи қобилият доирасида тушунган айрим маҳаллий раҳбарлар жунбўшга келиб куттиб олдилар. Сирдарё вилояти партия қўмитасининг сойиб биринчи котиби, ўзимиз сайлаган СССР халқ депутаты А. Ф. Клепиков Ўзбекистондаги ўтказган сўнгги кенгашлардан бирида бу ватанпарварлик ҳаракатида ўз муносабатини қуйидагича билдирди:

«Ўзбекистонда давлат тили рус тили бўлиши учун курашдик. Лекин иложия бўлмади. Энди «Волга» олиб минаман деб йиллаб жамгарган пулларингизни Ўзбек тили ҳақидаги Қонунни бажаришга сарфлаб юрaversизлар». Афсуски, биз ўзга масъалачиларга муҳтож эмасмиз, дегувчи одам топилмади. Пахта, олтин, газ, ипак, қозирқул каби табиий бойликларимизга ўзимиз ҳужайин эмасмиз. Энди эса ўз тилимиздан ҳам жудо қилишга уриндилар. Лекин иложия бўлмади.

Айтишларича, Гитлер «Москвада ишғол қилсам, биринчи қиладиган ишим Левитаннинг тилини кесиб олиб, итларга улоқтириш бўлади», — деган экан. Минг қатла шукурки, иложия бўлмади. Миллат бор экан, тил ҳам йшайди. Ўзбек миллати ягона шўро халқлари оиласида умрбод йшайди. Меҳнат қилади. Нодир бойликларни яратаверади. Демак, унинг асосий бойлиги — она тили ҳам умрбодийдир. Тилини қадрлаган эли ҳам қадрлайди. Аксини қилганлар эса бизга ҳеч қачон эл бўлолмайдилар.

Бунинг ёрқин исботи — халқ депутатлари вилоят Советининг фаолиятидир. Бу ерда ҳар бир тадбир Ўзбекистон давлат тилида ўтказилмоқда. Иш юритиш ҳам узил-кесил давлат тилига қўйрилган. Лекин бу ҳол бошқа миллат вакилларига ҳалақат бераётгани йўқ. Чунки шўро ҳокимиятининг бу вилоят органида беш миллат вакили ишламоқда. Ҳар бири Ўзбекистон давлат тилида иш юритапти. Бироқ давлат тили тўғрисидаги Қонунга амал қилинмаётган ташкилотлардан улар ҳам ранжимоқдалар. Бунга Ховос район прокуратураси иш юритиши мисол бўла олади.

Бундан ташқари, Ховос район прокуратураси иш юритиши мисол бўла олади. Сабабини сўрасак, Ўзбекистон ССР прокуратурасида Д. Усатов ишлаган даврда чиқарган буйруқни кўрсатишди. Мана қонунчилик посбонининг қонунни бажаришга бўлган муносабати.

Ўзбекистон ССР Адлия вазирлиги тоғтада ибратли ишларни бошлаган эди. Бугунча келиб бошқа вазирликлар орасида у ҳайла фойдала тажриба тўплади. Лекин бу тажриба нега оммалаштирилмапти? Ана шу камчилик оқибатида вилоятимиздаги бошқармаларга ва қўмиталарга жумҳурият вазирликларидан келиб тушаётган ҳужжатларнинг 85-100 фоизи давлат тили тўғрисидаги қонунга амал қилинмаган ҳолда тайёрланган. Бу гап асосан Халқ таълими, Уй-жой коммунал хўжалиги, Автомобил транспорти, Соғлиқни сақлаш, Мадааният вазирликларига ва жумҳурият Жисмоний тарбия ва спорт, халқ назорати қўмиталарига тааллуқлидир.

Наҳотки пойтахтда бу қонуннинг қандай бажарилаётганини назорат қилиб турадиган бирорта орган бўлмасин? Ўзбекча харфли ёзув машиналарини ҳозиргача орзу қилиб ишлаймиз. Қонунни текширишга комиссиялар келармиз деб умид қилияпмиз. Лекин улардан дарак йўқ. Баъзан халқини тилимиз тўғрисидаги Қонун фақат номигагина, яъни талабчан жамоатчиликни юпатиш учунгина қабул қилинганми, каби фикрлар қўлаб олади. Лекин бундай ҳулоса чиқаришнинг мавриди ўтди. Ҳозир бу Қонунни сабот-матонат кўрсатиб амалга ошириш палласи келди.

Пиримқул дўстмаматов, шўро ходими.

● Шаҳрисабз районидаги В. И. Ленин номи асаларчилик совхозида асал қуйиш цехи ишга туширилди. Вилоятдаги турдош корхоналар орасида биринчи бўлиб шундай тармоқда маҳсулот тайёрланмоқда.

Хўжалик иқтисодчиларининг ҳисобларига кўра янги цех 90—100 минг сўм соф фойда келтиради.

Суратда: ишчи Райхон Мейлиева.

Ш. ШАРОПОВ олган сурат.

(ЎзТАГ).

Бежирим ва сифатли пойабзални ким ёқтирмайди, дейсиз? Харидорнинг маҳсулотини қандай ишлаб чиқариш мумкин?

Тошкент пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатчилари бу йўлда янгилликлар излашапти. Цехларда замонавий дастгоҳлар ўрнатилмоқда. Айниқса, Италия ва Австрия мамлакатларидан келтирилган дастгоҳлар ишни енгилаштирди. Йил бошидан буюн 2214 жуфт пойабзал тайёрланди.

Суратда: уста Ҳамидулла Орипов (чапда) шоғирди Сергей Чересов тайёрлаган пойабзални кўздан кечирмоқда.

А. Горюк олган сурат. (ЎзТАГ).

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

Қилинган ишлар бор, лекин Тошкент шаҳар юк ташини транспортни концерни билан Автомобил транспорти вазирлигининг ёрдами ҳам зарур.

Кўз бошланди. Қиш ҳам эшик қоқа бошлади. Шаҳар дўконларини зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан муттасил таъминлаб туриш кўп жиҳатдан автомобиль транспортининг мўътадил ишлашига боғлиқ. Жамоатчи муҳбиримиз Тошкентдаги 3-автомобил директори Ж. ҲОЖИБЕКОВ билан шу ҳусусда суҳбат қилдик.

— Ўтган йилги камчиликларини обдон таҳлил қилиб кўриб, бу йилги кузги-киш мавсумга тарадуд тадбирларини ишлаб чиқдик, — дейди Ҳўрабек Сагаторович. — Албатта, бу йилги ишларимизда кўпгина ўзгаришлар ва қўшимча тадбирлар кўзда тутилган.

Аввало, корхонанинг турли участкалари ва цехлариди аҳволини синчиқлаб ўрганиб чиқдик. Бундай ўрганишлар қарерда нимага бор-у, қандай камчиликлар мавжудлигини ойнадагидек кўзга кўриб берди. Аниқланган камчиликлар ва бажарилиши лозим бўлган қўшимча тадбирларни вақтида пухта адо этасанига ва зифатлар муваффақиятли бажарилиши таъминланади.

Биз шаҳардаги кўпгина хўжаликларга, озиқ-овқат дўконларига маҳсулотлар етказиб бериш билан шуғулланамиз. Машина носоз бўлса, маҳсулот дўконларга вақтида етиб бормади ва аҳоли қийналиб қолади.

Шу мулоҳазаларга кўра, юқоридан кўрсатма кутиб ўтирмасдан, июнь ойининг бошларидан кузги-киш мавсумга тайёргарлик кўра бошладик. Бунинг учун махсус комиссия тўзилди. Комиссия аъзолари корхона цехлари ва участкаларида бўлиб, ҳаракатдаги со-

қиш-қировли кунларда иштин ишонини берадиган буг қозонидан иккинчиси сифатли ремонт қилиб қўйилди. Машиналарнинг олд деразаларини тозалаш, турувчи мосламалардан 200 таси корхонанинг ўзида тайёрланди. 50 донга турли қопқоқлар ва бошқа резина-техника буюмлари ҳам ҳодимларимиз меҳнати билан ҳозирланди. 650 та автомобиль қўриқдан ўтказилиб, қишги мавсумда соз ишлаши мумкин, деган ҳулосага келинди.

Бироқ кузги-кишги мавсумга ҳамма ишлар тахт қилиб қўйилди, дейишимизга эрта. Бизни зарур ускуналар етишмаётганилиги, айниқса, эҳтиёт қисмлар озлиги безовта қилмоқда. Бундай етишмовчиликлар авто-машинадан фойдаланишни ёмон аҳволга солиб қўйди. Бу — кўп йиллик тажрибадан маълум бўлган оддий ҳақиқат. Шунга қарамадан бизнинг юқори ташкилотларга — Тошкент шаҳар юк ташини транспортни концерни ҳамда жумҳурият Автомобил транспорти вазирлигига қилган мурожаатларимиз вақтида қондирилмагани йўқ. Ваҳоланки, биз уларнинг амалий ёрдамига муҳтожмиз.

Мавсумга ҳозирлик ишларини муваффақиятли тугаллашимиз учун бир қанча ускуналар етишмай турибди. Аккумуляторлар оз.

Қ И Ш Г А ТАЙЁРМИСИЗ?

ИДИШ ТАШВИШИ

«АС-600» маркали томат тайёрлагич линия ўрнатилмоқда. У ишга тушгач, бир кунда ўртача 1100—1200 тонна помидорни қайта ишлаш имконини беради.

— Биз тайёрлаётган маҳсулотлар чет элга ҳам чиқарилимоқда, — дейди завод директори Н. Зокидов. — Бу эса раёт билан ишлашга рағбатлантиряпти. Аммо томан учун тузуна банклар етишмаслиги ишнинг белгиласида таъқиллашга чек қўйиш учун банка саясийдан цехни қурдик. Цехга Германия Демократик Республикасида тайёрланган асбоб-ускуналар ўрнатилиши керак. Шартномада мувофиқ улар йилнинг иккинчи ярми бошларидан етказиб берилиши лозим эди. Шу қўнғача улардан дарак йўқ.

Бу йил Самарқанд вилоятида помидор, бодиринг, олма ва бошқа маҳсулотлар мўл бўлди. Қишга етарли консервалар таъминлаб қўйиш палласи

Автомобилларнинг турли маркадагиларига катта эҳтиёж сезмоқдамиз. Руҳланган темирга талаб қишги мавсумда айниқса ортди кетишга табиий. Ёғоч, шифер каби бинокорлик материаллари етишмаси, иш бошланган участкалардаги объектларнинг вақтида фойдаланишга тошпириб бўлмади. Афсуски, ремонт ишлари олиб борилаётган участкаларда бинокорлик материаллари танқис бўлиб турибди. «УАЗ», «Москвич» маркали автомобилларнинг қишги қўриқларига вақтида қилинган-у, халигача улардан дом-дарак йўқ. Автомобилларнинг қиш-тозалаш ускуналарига ҳам катта эҳтиёт сезилмоқда. Бунангнинг етишмовчиликлардан яна бир қанчасини санаш мумкин. Ҳуллас, уларни бартараф этмасак, ишмиз юришмайди, қишга тайёргарлик қўнгилдагидек тугалланмайди.

Меҳнат жамоамиз аъзолари бу йилнинг ўтган даври тошпириқларини барча кўрсаткичлар бўйича зиёда бажаришга эришдилар. Қўшимча 2,2 миллион сўмдан ортиқ фойда олди.

Ишонимизки, биз кўз тутиб турган ёрдам кўрсатилади, 2,5 минг кишилик меҳнат жамоамиз аъзолари ҳаракатдаги составларини ҳаммасини, бино ҳамда ишнотларни кузги-кишги мавсумга тайёрлаб қўйиш ҳаракатини авж олдираверадилар. Баҳамжиҳатлик бўлса олдимизда турган масъулиятга вазифа — шаҳардаги микролашларига ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам маҳсулотлар ва халқ истеъмоли буюмларини бир маромда ташиб етказиб бериш албатта таъминланади.

Суҳбатни жамоатчи муҳбиримиз С. РУСТАМОВ ёзиб олди.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

Мазкур маҳсулотларни мамлакатга келтиришнинг аниқ графиги тузилди. Бу графигини бажаришни назорат қилиб бориш ва бунинг учун шахсий жавобгарлик СССР Министрлар Кенгашининг Озиқ-овқат ва харид давлат комиссиясига, СССР Савдо-министрлигига ва СССР Деңиз флотига юкланди.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

Мазкур маҳсулотларни мамлакатга келтиришнинг аниқ графиги тузилди. Бу графигини бажаришни назорат қилиб бориш ва бунинг учун шахсий жавобгарлик СССР Министрлар Кенгашининг Озиқ-овқат ва харид давлат комиссиясига, СССР Савдо-министрлигига ва СССР Деңиз флотига юкланди.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

Мазкур маҳсулотларни мамлакатга келтиришнинг аниқ графиги тузилди. Бу графигини бажаришни назорат қилиб бориш ва бунинг учун шахсий жавобгарлик СССР Министрлар Кенгашининг Озиқ-овқат ва харид давлат комиссиясига, СССР Савдо-министрлигига ва СССР Деңиз флотига юкланди.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

Мазкур маҳсулотларни мамлакатга келтиришнинг аниқ графиги тузилди. Бу графигини бажаришни назорат қилиб бориш ва бунинг учун шахсий жавобгарлик СССР Министрлар Кенгашининг Озиқ-овқат ва харид давлат комиссиясига, СССР Савдо-министрлигига ва СССР Деңиз флотига юкланди.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

Мазкур маҳсулотларни мамлакатга келтиришнинг аниқ графиги тузилди. Бу графигини бажаришни назорат қилиб бориш ва бунинг учун шахсий жавобгарлик СССР Министрлар Кенгашининг Озиқ-овқат ва харид давлат комиссиясига, СССР Савдо-министрлигига ва СССР Деңиз флотига юкланди.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

Мазкур маҳсулотларни мамлакатга келтиришнинг аниқ графиги тузилди. Бу графигини бажаришни назорат қилиб бориш ва бунинг учун шахсий жавобгарлик СССР Министрлар Кенгашининг Озиқ-овқат ва харид давлат комиссиясига, СССР Савдо-министрлигига ва СССР Деңиз флотига юкланди.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

Мазкур маҳсулотларни мамлакатга келтиришнинг аниқ графиги тузилди. Бу графигини бажаришни назорат қилиб бориш ва бунинг учун шахсий жавобгарлик СССР Министрлар Кенгашининг Озиқ-овқат ва харид давлат комиссиясига, СССР Савдо-министрлигига ва СССР Деңиз флотига юкланди.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

СССР МИНИСТРЛАР КЕНГАШИДА

СССР Министрлар Кенгашининг СССР Президентини тошпиригига биноан тузилган оператив гуруҳи аҳолини ун, ёрма, чой ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлар билан таъминлашнинг аҳолини кўриб чиқди. Ана шу маҳсулотларнинг бир қанча турларини хориздан қўшимча харид қилиш имкониятлари қидириб топилди, бундай маҳсулотларни сотишда зо берган кескинлигини бартараф этиш юзасидан бошқа аниқ чоралар белгиланди.

Ҳўмландан, мамлакатга ана шундай миқдорда ун етказиб бериш нон тайёрлаш эҳтиёжларини қўла таъминлайди. Чет элдан турмуш сотиб олиш эса мазкур муҳим озиқ-овқат маҳсулот билан савдо қилишнинг нормал изга солишга имкон беради.

Харид қилинган чой барги ва қадокланган чойини келтиришни тезлаштириш чоралари белгиланди, натижада бошқа тармоқларда чой сотиш йил охиригача деярли 25 фоиз қўнади.

ХУШХАБАРЛАР

Наманган аэро газламалар шойин ишлаб чиқариш бирлашмаси истеъмоличиларга таъин қилган янги газлама «Нилуфар» деб аталди. Ялтироқ ишлардан қатор қўшналар ўзини элган чиройли, шифоф газлама жуда харидорлар. Шу туфайли корхонада янги газламини ишлаб чиқаришни кенгайтиришга қарор қилинди.

Ўзбекистон фуқаро авиацияси бошқармаси таъриба жорий этиш марказининг ходимлари жуда ўтир муаммони ҳал этидилар. Улар хизматини ўтаб бўлган самолёт гилдираклари ва уларнинг ўқларидан фойдаланиш йўлини топдилар. Улар «СоюздорНИИ» ҳамда «Аэропроект» мутахассислари билан биргаликда жумҳурият аэродромларида қўлаб тўплаган қолган резинадан фойдаланиш технологиясини ишлаб чиқдилар. Махсус ишлов берилгандан кейин ундан аэродромларни қоплаш учун танқис мастика олиш мумкин. Уни ишлаб чиқариш учун қў

ЭРТАМИЗ ЭГЛАРИ УЧУН

Халқимиз онглигининг бугунги даражаси кўп жihatдан кеча уни қандай сайиладиган китоблар билан қай йўсунда тарбиялаганимизга бевоисита боғлиқдир. Зеро, бугунги раҳбар, бугунги инти, бугунги ишчи-хизматчи, ҳозирги шароитда турмушининг барча жаҳонлари тақдирини ҳал қилаётган депутатлар сайловчилар кеча ўзимизнинг жамият тарбиялаган болалардир.

Болаларга китоб чиқаришда жумҳуриятимиз Иттифоқда сунгги ўринлардан бирини эгаллайди. Бу соҳада кескин ўзгариш яшаб мақсадида бундан беш йилча аввал «Юлдузча» (ҳозирги «Чўлпон») болалар нашриёти ташкил этилди. Бу болаларга ихтисослашган адаб, адабиётшунос ва муҳаррирларнинг диққатини бир мақсадга жамлаб, нашрлар сифатини яхшилашда ижобий аҳамият касб этганини тан олоқ керак.

«Чўлпон» нашриёти асосан 1988 йилдан ўзи мустақил режалаштирган китобларни чиқара бошлади. Ўша йили 52 номда, жами 4 миллион 882 минг нускада китоб чоп этилди. Ўтган йили эса 57 номда, жами 4 миллион 123 минг нускада китоб чиқарди. Бу йилги режамиз нашрлар сонини 72 номга, умумий нусхасини 5 миллион 855 мингга етказишдир.

Мазкурлар ҳам тобора ранг-баранглашиб бормоқда. Ўтган йили, айниқсан, бу йил болаларга, ҳатто ота-оналарга ҳам ажойиб совға бўла оладиган анчагина китоблар чиқди. Юсуф Хос Ҳожибининг рангли китоби ишланган «Қутлуғ билми», «Бобурнома», «Суратларда Ватан тарихи», «Айбар ва Вирбал», «Тилга кирган қўзғал», Т. Адамбеовнинг «Уч бўлақ ва сирли қовоқ», Х. Тўхтабоевнинг «Қора девнинг ўлими» сингари китоблари ҳамда «Богча кутубхонасига», «Дўстлик гулдасига», «Жаҳон халқла-

ри эрталари», «Ўқиб беринг, ойини» туркумларига кирувчи нашрлар китобхоналар билан бўлган учрашуларда алоҳида миннатдорчилик билан тилга олинмоқда.

Келгусидаги режаларимиз катта. Эндиликда илму маърифат, тарих, одоб-ахлоқ, фан-техника, касб-хунар, қадриятларимиз, табиат ва жонот, жисмоний тарбия, ҳуқуқшуносликка оид китоб-

Болалар китоб байрами

ларни қўллаб чиқаришимиз керак бўлади. Бу борада дастлабки ишларни амалга ошира бошладик. Кичик ёшдаги болаларга мослаб суратдор қилиб Алишер Навоий, Низомий, Абдулла Қодирий, Абдулҳамид Чўлпон, Гўлбадланбеги асарлари ёки уларнинг ҳаёти ҳақидаги китобларни чоп этишни қўзғаламиз. Кичик мактаб ёшдаги болаларга мўлжалланган, рангли суратларга бой «Эски ўбек алифбоси», «Болалар календарини» қичи орада босмадан чиқади.

Сунгги пайтларда қилинган янги ишлардан яна бири шу бўлдики, қадимийларидан тортиб ҳозиргача бўлган даврдаги рўзгор буюмлари, турли касбга оид асбоб-у дастгоҳлар, тирикчилик ва рўзгор буюмлари, халқ ўзи кашф этган қурилма-ю ускуналар ҳақида болаларга кенгроқ тушунча берувчи туркум китоблар чиқармоқчимиз. Турли касб-хунарлар маълум жойларда алоҳида тараққий этганини ҳисобга олиб (масалан, Хоразмда музика асбоблари, Чустда пи-

чоқ ва темирчилик, Самарқандда меъморчилик, Марғилонда қандолатчилик) вилотларда яшовчи болалар адибларига буюртмалар бердик. Ана шундай китобларнинг уч-тўрттаси аллақачон қўлимизга келиб теги. Ўзбек халқ эрталарининг кўп томлик нашини ҳам болаларбоп тарзда чоп этишга киришдик.

Бир қарашда ҳамма иш силлиққина кетаётгандай кўринади. Лекин, очингани айтган бўлсак, эришган ютуқларимиздан кўра ҳал этилаётган турган муаммоларимиз кўпроқ. Шулардан энг ташвишлиси, молиявий шароит тақозоси билан болалар нашриётидан чиқаётган китобларнинг талаб қисми катталарга аталган қимматбаҳо китоблар эканидир. Бизга ажратилган қозғоник каттагина қисми, афсуски, ўз эгаси, яъни кичикинтойлар учун ишлатилмаётган йўқ. Бунинг устига рангли китоблар чиқаришда қўлланиладиган офсет қоғози йилдан-йилга камайиб кетмоқда, босмахоналар қуввати етарли эмас. Натигада ўтган йили нашриётимизда 22 номдаги китоб чиймай қолди, шундан 19 таси боғчадагилар ва болаларгича сифатига қараганда аталган китоблардир. Натигада 1 миллион 405 минг нуска ана шундай ўзбекча китобни ўқувчиларга етказиб беролмадик. Бу йилги аҳолини ҳам ўтган йилгидан яхши деёлмаймиз.

Биз шунга ўхшаш қийинчиликларни жумҳурият Матбуот давлат қўмитаси раҳбариятига маълум қилиб, таклифларимизни баён этганимиз. Юқори раҳбарият таклифларимизга иккидй ёндашиб, ёш авлод учун тарбия ўчоғи бўлган нашриётимизга кераклик ерданини аямаслигига қаттиқ ишонаман.

Анвар ОБИДЖОН,
«Чўлпон» нашриёти бош муҳаррири.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Совет-француз археологик экспедицияси аъзолари Афросиёб шаҳарчасини ўта зийраклик билан ўрганишмоқда. Ҳамкорлик олти йилдан буён олиб борилаётган. Яқинда XIII асрга оид ёдгорликлар қоздиқлари топилиди.

Суратларда: 1. Афросиёб тепалигидан топилган ёдгорликлар. 2. (чапдан ўнгга) — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институтини кичик илмий ходими Л. Соколовская, Париждаги миллий археология маркази раҳбари Ф. Бернар ҳамда Афросиёбдаги қазилма ишларини олиб бораётган совет гуруҳининг раҳбари, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институтини сектор мудирини М. Исомиддинов.

Р. ҒАФУРОВ олган суратлар. (ЎзТАГ).

Совет-француз археологик экспедицияси аъзолари Афросиёб шаҳарчасини ўта зийраклик билан ўрганишмоқда. Ҳамкорлик олти йилдан буён олиб борилаётган. Яқинда XIII асрга оид ёдгорликлар қоздиқлари топилиди.

«Обуна—9!»

«СИРЛИ ОЛАМ» ЮЗ ОЧМОҚДА

1991 йил январидан бошлаб жумҳуриятимиз комсомол Марказий қўмитасининг «Сирли олам» номли илмий-оммабоп, илмий-бадний, саргузашт ва фантастика ойнамаси (журнал) нашр қилина бошлайди.

Биз яшаб турган олам кишини ҳайратга солувчи мўъжизалар ва унутилиб кетган гаройиб ихтиролар, қўнма маданиятимизнинг осори-атикалари, фавқулодда кашфиётлар, сунгги вақтларда сайёрамизга бот-бот ташриф буюраётган номалум учар жисмлар (НУЖ) ва одамларнинг ғайритабиий лаёқатларини кундан-кунга кенгроқ очётган парансикология ва экстрасенсорика сирлари ана шулар сирасига кирилади.

«Сирли олам» ўсмир ва ёшларимизни илмий-фанний-техникавий билимлар билан кулланганлигини ўзининг бош вазираси, деб ҳисоблайди. Бугун жаҳон адабиётининг етак-

чи адибларининг асарларидан тўла баҳраманд бўлиш учун илмий ва асосларини, диний философия ва тарихини, халқларнинг урф-одатини ва югурдиқисини билиш лозимдир. «Сирли олам» бу жиҳатдан ҳам ёш иқдорларга ҳақиқат ҳамроҳ, ҳаммасил бўлади, деган умиддамиз.

Муштарийларимиз ойнама сифатларидан аниқ фанлар — физика, биология, биотехнология, кибернетика, электроника, микроэлектроника, диний, компьютерлар ҳақида

ҳам турли мақола-ю сўхбатлар ўқийдилар. Элимиз, юртимиз, ана тилимиз тарихига доир таниқли туркумшо олимларнинг қишқилари ташкил этилади. Нобх хислатига эга одамлар, айтиб-айтиблар, табиблар, дус-дўшлар, афсусчилар, парикхонлар, башоратчилар, мунажжидлар, фолбиллар ҳақидаги, тарихий шахслар ҳаётидан ҳикоя қилувчи «диний мистик» тамгаси босилган қўлэмалар ойнама саҳифаларда илк бор ёритилди.

Ойнамаимизнинг биринчи сон-Келаси йил учун ойнамага шу кўнларда барча алоқа бўлиқларидан эъланш мумкин. Унинг бир сон нархи 70 ти-ини. Индекси 75243.

индаёқ ёритилаётган «Турк асотирилари» бўлган қиссаси, «Яхши ва ёки йил, ой, кун риксоласи», «НУЖлар ҳақиқати», «Қўнма қоним бўладими» ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

Фантастика ва саргузашт жанри адабиётнинг тарихий қисми бўлиб, инсоннинг онги-ге интимий-гоявий таъсир кўрсатувчи қудратли воситадир. Инсон мароқининг ҳиссий катламларига кириб бораётган унинг онгини, ҳаёл уфқини кенгайтириди, ғайриоддий ва андоздан ҳоли ҳуқулсиз яшаш-роқ ўргатади. Ойнамада биз ўзбек, Иттифоқ, жаҳон фантастикаси ва саргузашт адабиётларининг энг яхши намуналарига ҳам кенг ўрин ажратамиз.

Ҳожиакбар ШАЙХОВ,
«Сирли олам» ойнамасининг бош муҳаррири.

Келаси йил учун ойнамага шу кўнларда барча алоқа бўлиқларидан эъланш мумкин. Унинг бир сон нархи 70 ти-ини. Индекси 75243.

МАККАЖУХОРИЗОРНИ... МЎЛЖАЛЛАБ

Урганчада тўрт ёшли Мансурбек Юсуповнинг «аскараш» бирор киши қайтартиришга юраги дов бериш керак. Уйда ота-онанинг қаровисиз қолган бола туртинчи каватнинг айвонига ўйнаб ўтирарди. Қизиқидиёми, шуҳли-ги тутибми, Мансурбек айвон-ге тиралиб пастга егашди ва шу заҳоти...

Ота-онанинг бахтига бола тирик қолди — у яқиндаги на-мўл-қўли қилиб сугорилган маккажухоризорига шўнган эди. Воқеа қўнилар кўз ўн-гиди рўй берди, улар шу зо-ҳотиёқ Мансурбекни касалхонага олиб боришди. Травето-лог, рентгенолог, бошқа мутахассислар болени синчиклаб текширдилар. У мутлақо шикастланмаганини маълум бўлди. Кичикинтой ер-га тушаётган дақиқадагина бир муддат ҳушини йўқотган эди. У касалхонада яна бир кун бўлди.

Ю. ИБРОХИМОВ,
ЎзТАГ муҳрири.

Бу ерда кардиология, юқумли касалликлар, жарроҳлик, ревматизм ва бошқа бўлиқлар бор. Уларни ҳужжатлаш учун иккита маҳаллий пахта заводи валюта ажратди.

[ЎзТАГ].

ҲАВАСКОРЛАРГА ЁРДАМ

«Истиқбол» тўғрисидаги жондий ўйлар — «Андижон-фильм» студиясида яратилган пентада шундай ном берилди. Студия вилоят касабга уюшма-си кенгашининг маданият уйи ҳузурида ташкил этилди. Маданият уйининг бу студияси халқ ёш. Студия қат-нашчиларини жонанон шаҳар-нинг турли муаммолари қизик-

тиради. У асосан ҳўжжиклар ва корхоналарнинг буюртмасига кўра фильм яратди. Айни вақтда бошловчи суратқашлар ва кино ҳаваскорларига ёрдам беради, сценарий ёзишда, пленкаларини ишлаш ва уларни монтаж қилишда, фильмларга овоз беришда кўмаклашади.

[ЎзТАГ].

ЖУМҲУРИЯТ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИНИНГ МАТБУОТ ШЎБАСИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Гаровга олинган бола

Аваллига ҳаммаси жиноятчи ўйлаганидек бўлди: шартла-шилган ерга, у айтган вақтда пул солинган туғуна олиб келинди. Бироқ рэкетчи уни қўлга олиши билан, нимадир шара-кхоб, қишанга тушганини пайқайди. Бу воқеа Янгйўлда рўй берди. Ички ишлар вазириликнинг маҳаллий бўлимига савдо ходими М. мурожаат этиб, 8 сентябрь кўни унинг етти ёшли ўғлини ўғирлаб кетишганини айтди. Номалум киши унга дўк-пўлиси қилиб, болани қай-тариб бериш учун катта пул талаб этди. Янгйўл шаҳар ички ишлар бўлими жиний қидирув ишлар хизмати ходимлари кўрган чора-тадбирлар натижасида шу ерда яшовчи, 29 ёшли А. деган киши қўлга олинди. Ўғирланган бола ота-онасига қайтариб берилди.

Поездга отилган тош

10 сентябрь кўни «Салор — Хўжакент» йўлида қатновчи электропоезд Луначарский станциясига яқинлашганда 148-мактабнинг 1-синф ўқувчиси Н. Акмал тош билан охириги вагоннинг деразасини уриб синдириди. Тош йўловчи К.нинг бо-шига келиб теги.

Тошкент станцияси ички ишлар йўл бўлимида ўқувчининг ота-онаси катта жарима тўлаши кераклиги ҳусусида хабар қил-дилар.

Жазо муқаррардир

Тошкент шаҳар иқроия комитети ички ишлар бошқар-маси жиний қидирув хизмати ходимлари тошкентлик Ю.нинг уйига қароқчиларча ҳужум қилинганлиги тўғрисида хабар олишлари биланқў йўлаб ўтирмадилар, дарров ишга кириш-дилар.

Воқеа бундай бўлган эди. Уйига бостириб кирган безорилар уйдаги қарияга пичоқ ўқталиб, уни калтакладилар ва «БАЗ—2109» автомашинасини ўғирлаб кетдилар. Уни қайтар-тиб бериш учун 30 минг сўмдан кўпроқ пул сўрадилар. Безориларни қидириш ва қўлга олиш операцияси тез ва соз ўтказилди.

Ҳозир мазкур иш жасийдан жиний иш қўзғатилди.

ХАТЛАРДАН САТРАЛАР...

«Уйга қайтаётганимда вақт алламаҳал бўлиб қолган эди. Чилонзорнинг ўн тўққизинчи даҳасида пичоқ ушлаб олган икки номалум киши йўлимни тўсди. Улар мендан пул ва олтин буюмлар талаб қилишди. Бундай нэрсалар эса менда йўқ эди. Шундан кейин эгинидаги кийимим ва шиппегимни ечиб олдим. Тилла тишимни қўриб, тош билан уриб сугуриб олиш учун қоронғуликка судрашди. Мен овозим борича қич-қира бошладим.

Милцияи ходими жонимга оро кирди. Унинг исми-шарифи-ни кейинчалик билиб олдим. У Акмал Иқомов район ички ишлар бўлимида ишлайдиган катта лейтенант Р. Раҳимбобоев экан. Безорилар қўлларидида пичоқлари билан унга ташла-нишди. Милцияи ходими осмонга ўқ узди, лекин ҳужум қи-лаётганлар йўлларидан қайтишмади. Ана шунда Р. Раҳим-бобоев безорилардан бирининг оёғига қараб ўқ узди. Ик-кинчиси қочиб кетди, лекин кейинроқ ушлаб олинди. Бутун оилам номидан Раҳимбобоевга миннатдорчилигини бил-дирсангиз.

Қароқчиларча ҳужум қилганлиги учун ушланган Мансур С. билан Игорь Б. Чилонзорда туришар, илгари судланган экан-лар, Раҳимбобоевга уларга қарши курашда қуролдан тўғри фойдаланган. Ҳар икки безори тергов қилингандан сўнг суд-да жавоб берди.

[ЎзТАГ].

Муҳаррир

Р. РАҲМОНОВ.

Реклама ва эълонлар

АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ

1990—1991 ўқув йили учун МЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ, ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИХТИСОСЛАШЛАРИ БУЙИЧА КУНДУЗГИ ТАЙЕРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТАЙЕРЛОВ БЎЛИМИГА ЎРТА МАКТАБНИ ТУГАТ-ГАН, 34 ЁШДАН ОШМАГАН, КАМИДА 2 НИЛ МЕХ-НАТ СТАЖИГА ЭГА БЎЛГАН, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИ-ГИНИНГ ҲАММА СОҲАСИДА ИШЛОВЧИЛАР, КОЛ-ХОЗЧИЛАР, ШУНИНГДЕК СОВЕТ АРМИЯСИ САФИ-ДАН ҚАЙТГАН ЁШЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Тайёрлов бўлимига кириш учун йўлланма колхозчи ёки ишчи сифатидаги амалий иш стажини шу корхонада охириги 1 йил мобайнида узлуқсиз бўлган шахсларгагина берилади (шогирд сифатидаги иш стажини тайёрлов бўли-мига қабул қилишда ҳисобга олинмайди).

Ўқиш учун йўлланма олган колхозчилар ҳар бир йил учун шу колхознинг иш кўни минимумини бажарган бў-лишлари зарур.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топирадилар: институт ректорини номига ариза, ўрта маълумоти тўғриси-даги ҳужжат (асли), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) ха-рактеристика ва йўлланма, меҳнат дафтарчасидан корхо-на ёки ҳўжалик раҳбари тасдиқлаган қўйрма, медицина справкаси (086/У форма), 3×4 см. ҳажмдаги 8 дона фо-тосурат.

ПАСПОРТ ВА ҲАРБИЙ БИЛЕТ ШАХСАН КЎР-САТИЛАДИ.

АРИЗАЛАР 1 ОКТЯБРДАН 10 НОЯБРГАЧА ҚА-БУЛ ҚИЛИНАДИ.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар учун физикадан ва математикадан ўрта мактаб программаси асосида 21—24 ноябрь кўнлари сўхбат ўтказилади.

Тингловчилар рўйхатига киритиш 25 ноябрдан 30 ноябргача ўтказилади.

ТАЙЕРЛОВ БЎЛИМИНИ ТУГАТИБ, БИТИРИШ ИМТИҲОНЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТОПИРИШ-ГАНЛАР ИНСТИТУТ КУНДУЗГИ БЎЛИМИНИНГ 1 КУРСИГА КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИ-ЛИНАДИЛАР.

Мурожаат учун манзил: 711520, Андижон обла-сти, Андижон райони, Қўлгайёр посёлкаси, Андижон пахта-чилик институтини, Тайёрлов бўлими.

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО ВАЗИРЛИГИ

ЖУМҲУРИЯТ ХУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1990—1991 ўқув йили учун

ҚУШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти барча йўналишдаги озиқ-овқат, саноат то-варлари бўйича юқори маалакли контролёр-касир ва со-тувчилар тайёрлайди. Бу гуруҳларга 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қи-линади.

Ўқиш муддати — 8,5 ой. Шунингдек декоратор — безакчилар гуруҳини бўлиб ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи озиқ-овқат (саноат) товарлари мағаналари учун мутахассислар тайёрланади.

КИРУВЧИЛАР БИЛАН СЎХБАТ ЎТКАЗИЛАДИ.

Ўқиш муддати — 2 йил. Бу гуруҳга тўлиқ ўрта ма-ълумоти, 25 ёшгача бўлган ва Ўзбекистон шаҳарларида яшовчилар қабул қилинади.

Ўқиш даври меҳнат стажига кирилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъмин-ланади.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИВ БОРИ-ЛАДИ.

Ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлган, битириш имтиҳонларини муваффақиятли топириган ўқувчилар педагогика кенгаши қарорига кўра, ўқиниши битириб бўл-ган Тошкент совет савдо техникасига кириш имтиҳонла-рисиз қабул қилинади.

Ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳрининг Бош Универсал магазинида ва универсамлар-да олиб борилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топира-дилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимана ҳоли, 086/У формадаги медицина справкиси, 3×4 см. каттали-даги 6 та фотосурат, характеристика, шаҳар савдо идо-раси ва област савдо бошқармасининг йўлланмаси.

Ўқишга қабул қилинганларга ҳар ойда 42 сўм стипен-дия берилади.

Ота-онасиз ва етим қолган ўқувчиларга ҳамда Улуг Ва-тан уруши I ва II даражали ногиронларнинг фарзандла-рига ҳар ойда 50 сўм стипендия тўланади.

Жумҳурият Хўнар-техника билим юртининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, А. Иқомов райони Собир Юсу-пов кўчаси, 3-уй, (13, 70, 116-а автобуслар билан «Тез ёрдам медицина клиникаси» 4 ва 9 трамвайлар билан «Чўлпон-ота» бекатларигача борилади), телефонлар: 75-35-86, 75-35-92.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирилик

ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ ТИББИЕТ ИНСТИТУТИ

1990 йил учун

КУНДУЗГИ

АСПИРАНТУРАГА

«жарроҳлик-пороктология»

ихтисоси бўйича

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танлов муддати — 12

октябргача.

Ҳужжатлар қуйидаги ман-зилга юборилиши: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кў-часи, 103-уй. Телефон: 62-54-30.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ ҳў-жалиги давлат-кооператив

митети ҳузуридаги Ветерина-рия баш бошқармаси давлат ветеринария инспекцияси билан бирга ҳайвонларнинг хавфли юқумли касалликларини бўйича ихтисослаштирилган зональ ветеринария лаборато-рияси директори Т. А. Абдура-шидовга акаси

Анвар Абдурахимович

АБДУРАШИДОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қай-гу билан билдириб, марҳум-нинг онла аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ ҳў-жалиги давлат-кооператив

митети ҳузуридаги Ветерина-рия баш бошқармаси давлат ветеринария инспекцияси билан бирга ҳайвонларнинг хавфли юқумли касалликларини бўйича ихтисослаштирилган зональ ветеринария лаборато-рияси директори Т. А. Абдура-шидовга акаси

Анвар Абдурахимович

АБДУРАШИДОВНИНГ

вафот этганлигини муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

</